A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2017. január 26.*TYPEDENOTENONPREVU

A jelen szöveg 29., 31., 36., 51., 52., 53., 63., 64., 67., 70., 72. és 103. pontjában az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.

„Fellebbezés — Verseny — Kartellek — A fürdőszobai szerelvények és felszerelések belga, német, francia, olasz, holland és osztrák piaca — Eladási árak összehangolása és érzékeny kereskedelmi információk cseréje — 1/2003/EK rendelet — 31. cikk — Indokolási kötelezettség”

A C-609/13. P. sz. ügyben,

a **Duravit AG** (székhelye: Hornberg [Németország]),

a **Duravit SA** (székhelye: Bischwiller [Franciaország]),

a **Duravit BeLux SPRL/BVBA** (székhelye: Overijse [Belgium])

(képviselik őket: U. Soltész és C. von Köckritz Rechtsanwälte)

fellebbezőknek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2013. november 21-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

az Európai Bizottság (képviselik: F. Castillo de la Torre és L. Malferrari, meghatalmazotti minőségben, segítőjük: A. Böhlke Rechtsanwalt, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Unió Tanácsa**

beavatkozó fél az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano, a Bíróság elnökhelyettese, az első tanács elnökeként eljárva, M. Berger, E. Levits, S. Rodin (előadó) és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: M. Wathelet,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

* * Az eljárás nyelve: német.

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2015. szeptember 10-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2015. november 26-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Fellebbezésükkel a Duravit AG, a Duravit SA és a Duravit BeLux SPRL/BVBA az Európai Unió Törvényszéke Duravit és társai kontra Bizottság ügyben 2013. szeptember 16-án hozott ítéletének (T-364/10, nem tették közzé, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2013:477) hatályon kívül helyezését kérik, amennyiben abban az ítéletben a Törvényszék csak részben adott helyt az EUMSZ 101. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/39092 – „fürdőszobai szerelvények és felszerelések”-ügy) 2010. június 23-án hozott C(2010) 4185 végleges bizottsági határozat (a továbbiakban: vitatott határozat) részleges megsemmisítése, és másodlagosan az e határozatban velük szemben kiszabott bírság csökkentése iránti kérelmüknek.

Jogi háttér

2 Az [EUMSZ 101. cikkben] és az [EUMSZ 102. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) 31. cikke kimondja:

„A Bíróság korlátlan jogkörrel rendelkezik az olyan határozatok felülvizsgálatára, amelyekben a Bizottság bírságot vagy kényszerítő bírságot határozott meg. A Bíróság törölheti, csökkentheti vagy növelheti a kiszabott bírság vagy kényszerítő bírság összegét.”

A jogvita előzményei és a vitatott határozat

3 A jogvita előzményeit a megtámadott ítélet az 1–25. pontban fejti ki, és azokat a következőképpen lehet összefoglalni.

4 A fellebbezők kerámiaárukat gyártanak.

5 A vitatott határozatban a Bizottság megállapította, hogy a fürdőszobai szerelvények és felszerelések ágazatában megsértették az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését és az Európai Gazdasági Térségről szóló, 1992. május 2-i megállapodás (HL 1994. L 1., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 52. kötet, 3. o.; a továbbiakban: EGT-megállapodás) 53. cikkét. Ezt a jogsértést, amelyben 17 vállalkozás vett részt, 1992. október 16. és 2004. november 9. közötti különböző időszakokban követték el, és az Belgium, Németország, Franciaország, Olaszország, Hollandia és Ausztria területén versenyellenes megállapodások és összehangolt magatartások összességében nyilvánult meg.

6 2004. július 15-én a Masco Corp. és leányvállalatai – köztük a csaptelepeket gyártó Hansgrohe AG és a zuhanykabinokat gyártó Hüppe GmbH – arról tájékoztatták a Bizottságot, hogy a fürdőszobai szerelvények és felszerelések ágazatában kartell áll fenn, és kérték, hogy a kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló bizottsági közlemény (HL 2002. C 45., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 155. o.) alapján mentesítsék őket a bírságok alól, illetve hogy – ennek hiányában – csökkentsék a velük szemben esetlegesen kiszabott bírságok összegét.

7 2004. november 9-én és 10-én a Bizottság bejelentés nélküli helyszíni vizsgálatokat végzett a fürdőszobai szerelvények és felszerelések ágazatában működő több társaság és nemzeti szakmai szövetség helyiségeiben. A Bizottság – miután 2005. november 15. és 2006. május 16. között információkéréssel fordult az említett társaságokhoz és szövetségekhez, köztük a fellebbezőkhöz – 2007. március 26-án kifogásközlést fogadott el, amelyet a fellebbezőkkel is közölt. A 2004. november 15. és 2006. január 20. közötti időszakban több vállalkozás – amelyek között a fellebbezők nem szerepelnek – kért a bírságok alóli mentességet, illetve azok összegének csökkentését.

8 2007. július 31-i levelükben a fellebbezők ismertették a Bizottsággal a 2007. március 26-i kifogásközlésre vonatkozó észrevételeiket.

9 A 2007. november 12. és 14. között megtartott tárgyalást és egy, a tényállást közlő levél 2009. július 9-én történt megküldését követően – amely levélben a Bizottság felhívta a fellebbezők figyelmét bizonyos olyan bizonyítékokra, amelyekre a végleges határozat elfogadásával összefüggésben támaszkodni kívánt – a Bizottság 2010. június 23-án elfogadta a vitatott határozatot.

10 A vitatott határozatban a Bizottság úgy vélte, hogy a megállapított jogsértés először is abban állt, hogy az említett fürdőszobai szerelvények és felszerelések gyártói nemzeti szakmai szövetségek keretében tartott rendszeres találkozókon összehangolták az éves áremeléseket és más árszabási tényezőket, másodszor különleges események alkalmával – például a nyersanyagköltségek emelkedése, az euró bevezetése, valamint Németországban az úthasználati díjak kivetése – rögzítették, illetve összehangolták az árakat, harmadszor pedig érzékeny kereskedelmi információkat tettek hozzáférhetővé, illetve cseréltek. E magatartások egy visszatérő modellnek feleltek meg, amely egyformának bizonyult a Bizottság vizsgálata által lefedett hat tagállamban. A fürdőszobai szerelvények és felszerelések ágazatában az árak rögzítésére éves ciklusokban került sor, pontosabban a gyártók megállapították ártáblázataikat, amelyek általában egy éven keresztül maradtak érvényben, és a nagykereskedőkkel való üzleti kapcsolatok alapjául szolgáltak.

11 A Bizottság azt is megállapította, hogy a fent leírt magatartások a vitatott határozat címzettjei közötti verseny korlátozására irányuló átfogó terv részét képezték, továbbá az egységes és folyamatos jogsértés jellemzőivel bírnak, amelynek alkalmazási köre a termékek három alcsoportjára, azaz a csaptelepekre, a zuhanykabinokra és kiegészítőikre, valamint a kerámiaárukra (a továbbiakban: a termékek három alcsoportja), továbbá Belgium, Németország, Franciaország, Olaszország, Hollandia és Ausztria területére terjedt ki. A Bizottság a kartell megszervezését illetően megállapította, hogy léteztek olyan tagokat tömörítő nemzeti szakmai szövetségek, amely tagok tevékenységei a termékek három alcsoportjának összességére kiterjedtek, és amelyeket „koordinációs szervezeteknek” nevezett, továbbá olyan tagokat magukban foglaló nemzeti szakmai szövetségek, amelyeknek a tevékenysége a termékek három alcsoportja közül legalább kettővel összefüggött, amelyeket „több termékre kiterjedő szövetségeknek” nevezett, valamint olyan tagokat magukban foglaló szakszövetségek, amelyeknek a tevékenysége a termékek három alcsoportjának valamelyikével függött össze. Végül megállapította, hogy létezett a vállalkozások egy központi csoportja, amely különböző tagállamokban koordinációs szervezetek és több termékre kiterjedő szövetségek keretében vett részt a kartellben.

12 A fellebbezőknek a megállapított jogsértésben való részvételét illetően a Bizottság először is arról számolt be, hogy jóllehet a jogsértés időtartama alatt a fellebbezők főként kerámiaárukat gyártottak, tudomásuk volt a megállapított jogsértés tárgyát képező különböző termékskálákról, figyelemmel Németországban az IndustrieForum Sanitär, korábban Freundeskreis der deutschen Sanitärindustrie (a továbbiakban: IFS) koordinációs szervezet összejátszásra irányuló, a termékek három alcsoportját lefedő találkozóin való részvételükre. Másodszor, a kartell földrajzi kiterjedését illetően a Bizottság úgy vélte, hogy az abban való részvételük időszakai során a fellebbezők – az IFS, Németországban a kerámiatermékek alcsoportjában működő szakszövetség koordinációs szervezete, a Fachverband Sanitärkeramische Industrie (a továbbiakban: FSKI), Belgiumban a kerámiatermékek alcsoportjában működő szakszövetség, a Vitreous China-group (a továbbiakban: VCG), valamint Franciaországban a kerámiatermékek alcsoportjában működő szakszövetség, az Association française des industries de

céramique sanitaire (a továbbiakban: AFICS) tagjaiként – közvetlenül vettek részt a megállapított jogsértésben Belgium, Németország és Franciaország területén. A Bizottság úgy vélte, hogy több objektív valószínűsítő körülmény bizonyítja, hogy a fellebbezők észszerűen gyaníthatták a megállapított jogsértés földrajzi kiterjedését nemcsak Belgium, Németország és Franciaország területén, hanem Olaszország és Ausztria területén is. Hollandia területét illetően a Bizottság jelezte, hogy nem állapította meg, hogy 1999 után kartell állt volna fenn Hollandiában.

13 Az egyes vállalkozásokkal szemben kiszabott bírság kiszámítása céljából a Bizottság az 1/2003 rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról szóló iránymutatásra (HL 2006. C 210., 2. o.; továbbiakban: 2006. évi iránymutatás) támaszkodott. Meghatározta a bírság alapösszegét, és pontosította, hogy az említett számítás minden egyes vállalkozás tekintetében a tagállamonkénti eladásaikon alapul, szorozva a megállapított jogsértésben az egyes tagállamokban és a termékek érintett alcsoportja vonatkozásában való részvétel éveinek számával, így a Bizottság figyelembe vette azt, hogy bizonyos vállalkozások a tevékenységüket kizárólag bizonyos tagállamokban folytatják, illetve hogy ezek a tevékenységek a termékek három alcsoportja közül kizárólag egy alcsoportra irányulnak.

14 A jogsértés súlyosságát illetően a Bizottság az együtthatót 15%-ban határozta meg, figyelemmel az említett jogsértés négy értékelési szempontjára, azaz a felrótt cselekmények jellegére, az összesített piaci részesedésekre, a jogsértés földrajzi kiterjedésére, valamint annak megvalósulására. Emellett a jogsértés időtartama alapján a fellebbezők tekintetében meghatározott alapösszegre alkalmazandó szorzótényezőt a következőkben rögzítette: 4,33 Németország, 3 Belgium, 0,66 pedig Franciaország esetében. Végezetül a szóban forgó vállalkozásoknak a vitatott határozat tárgyát képező, összejátszásra irányuló magatartásokban való részvételtől történő eltántorítása céljából úgy határozott, hogy a bírság alapösszegét további 15%-os összeg alkalmazásával növeli.

15 Az alapösszeg meghatározását követően a Bizottság megvizsgálta, hogy vannak-e olyan súlyosító vagy enyhítő körülmények, amelyek indokolhatják a bírság alapösszegének kiigazítását. A fellebbezők tekintetében egyetlen súlyosító vagy enyhítő körülményt sem állapított meg, a forgalom 10%-os felső határának alkalmazását követően pedig a fellebbezőkkel szemben a vitatott határozat 2. cikkében kiszabott bírság összege 29 266 325 euró volt.

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

16 A Törvényszék Hivatalához 2010. szeptember 2-án benyújtott keresetlevelükkel a fellebbezők a vitatott határozat részleges megsemmisítése iránti keresetet nyújtottak be, és kilenc jogalapra hivatkoztak.

17 Az első hat jogalap a vitatott határozat részleges megsemmisítésére irányult, amelyek közül az első az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének megsértése kapcsán a bizonyítási követelmények megsértésén, a második egyrészt a fellebbezők védelemhez való jogának megsértésén, másrészt a fellebbezők részéről egy, a fürdőszobai szerelvények és felszerelések ágazatában több terméket érintő kartellben való állítólagos részvétellel kapcsolatos értékelési hibán, a harmadik a fellebbezők részéről egy, a kerámiaáruk németországi piacán fennálló versenyjogi jogsértésben való állítólagos részvétellel kapcsolatos értékelési hibán, a negyedik a fellebbezők részéről egy belgiumi és franciaországi árösszehangolásban való állítólagos részvétellel kapcsolatos értékelési hibán, az ötödik a szóban forgó magatartások egységes és folyamatos jogsértésnek minősítésével kapcsolatos értékelési hibán, a hatodik pedig a meghallgatáshoz való jog megsértésén alapul, az igazgatási eljárásnak a fellebbezők meghallgatása és a vitatott határozat elfogadása között eltelt időtartama miatt.

18 A hetedik jogalap az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) és (3) bekezdésében, valamint a 2006. évi iránymutatásban szereplő rendelkezések jogellenességén alapult, és két jogellenességi kifogást tartalmazott.

19 A másodlagosan felhozott nyolcadik és kilencedik jogalap a bírság összegének csökkentésére irányult, ezen belül a nyolcadik azon alapult, hogy a bírság alapösszegének meghatározásánál elmulasztották figyelembe venni a megállapított jogsértésben való részvételük csekélyebb súlyosságát más résztvevőkhöz képest, a kilencedik pedig a forgalom 10%-os felső határának alkalmazását követően a velük szemben kiszabott bírság végső összegének aránytalan jellegén.

20 A megtámadott ítéletben a Törvényszék – a megtámadott ítélet 338. pontjában – csak részben adott helyt az első jogalap tükrében vizsgált második, harmadik és negyedik jogalapnak, és megállapította, hogy a Bizottság értékelési hibát követett el, amikor azt állapította meg, hogy a fellebbezők Olaszország, Hollandia és Ausztria területén részt vettek a megállapított jogsértésben. Ebből következően, a megtámadott ítélet 352–357. pontjában a Törvényszék részben helyt a vitatott határozat részleges megsemmisítésére irányuló, elsődlegesen előterjesztett kérelmeknek.

21 Ami a fellebbezőkkel szemben kiszabott bírság összegének csökkentésére irányuló, másodlagosan előterjesztett kérelmeket illeti, a Törvényszék a megtámadott ítélet 376. és 384. pontjában először is mint megalapozatlanokat utasította el a nyolcadik és a kilencedik jogalapot, amelyekben a fellebbezők azzal érveltek, hogy a bírság alapösszegének kiszámítási módszere nem tartotta tiszteletben az egyenlő bánásmód és a büntetések egyéniesítésének elvét, valamint hogy a kiszabott bírság végső összege aránytalan és egyenlőtlen.

22 Másodszor, a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörében a megtámadott ítélet 385. és 386. pontjában úgy vélte, hogy nem indokolt csökkenteni a fellebbezőkkel szemben kiszabott 29 266 325 eurós bírság összegét, valamint hogy ezen összeg megfelelő szankciót jelent, figyelemmel a szóban forgó jogsértés időtartamára és súlyosságára.

A felek kérelmei

23 A fellebbezők azt kérik, hogy a Bíróság:

– a keresetüket elutasító részében helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– állapítsa meg az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének megfelelően a vitatott határozat 1. cikke (1) bekezdése, valamint 2. és 3. cikke őket érintő részének érvénytelenségét;

– másodlagosan, semmisítse meg vagy jelentősen csökkentse a bírság összegét;

– harmadlagosan, helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, és utalja az ügyet vissza a Törvényszék elé, hogy az a Bíróság jogi értékelésének megfelelően ismét hozzon határozatot, valamint

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

24 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést, és

– a fellebbezőket kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

25 Fellebbezésük alátámasztása érdekében a fellebbezők hat jogalapra hivatkoznak.

Az első jogalapról

26 Két részre tagolódó első jogalapjukban a fellebbezők az 1/2003 rendelet 31. cikkének megsértésére, az ártatlanság vélelmének, továbbá a tisztességes eljáráshoz való, az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: Charta) és az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában 1950. november 4-én aláírt európai egyezményben (a továbbiakban: EJEE) garantált jog – korlátlan bírósági felülvizsgálat elvégzésének megtagadásából eredő – megsértésére, valamint az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkoznak.

Az első jogalap első részéről

– A felek érvei

27 Az első jogalap – különösen a megtámadott ítélet 48., 55., 98., 109., 113., 132., 146., 192., 195., 201., 293. és 308. pontjára irányuló – első részében a fellebbezők előadják, hogy a Törvényszék megsértette az 1/2003 rendelet 31. cikkét azon ténybeli és jogi megállapítások korlátlan bírósági felülvizsgálata elvégzésének megtagadásával, amely megállapításokra a Bizottság a vitatott határozatban jutott.

28 A fellebbezők úgy vélik, hogy a Törvényszék megelégedett annak felülvizsgálatával, hogy helytállóan rótták-e fel a Bizottságnak, hogy értékelési hibát követett el. A megtámadott ítélet több pontjából kitűnik, hogy a Törvényszék csak annyiban volt hajlandó a vitatott határozatot jogi és tárgyi szempontból felülvizsgálni, amennyiben azzal szemben konkrét kifogásokat fogalmaztak meg, és amennyiben ezzel egyidejűleg bizonyítást nyert, hogy az említett határozatban szereplő megállapítások valótlanok. Ilyen bizonyíték hiányában a Törvényszék úgy tekintette, hogy a Bizottság szóban forgó megállapításait nem vonták kétségbe, még akkor sem, amikor azokat kifejezetten vitatták. A Törvényszék ily módon a tényállásra vonatkozó megállapítások pontosságának, valamint a Bizottság érvei megalapozottságának vélelmére támaszkodott. A Törvényszék ugyanis nem végezte el a vitatott határozat valamennyi elemének felülvizsgálatát, és nem élt azzal a lehetőséggel, hogy a Bizottság értékelését a sajátjával váltsa fel. A jogi megállapításokat illetően – a *iura novit curia* elvnek megfelelően – a Törvényszék köteles lett volna saját jogi minősítést végezni, nem szorítkozhatott volna pusztán annak vizsgálatára, hogy a Bizottság e tekintetben hibákat követett-e el.

29 A Bizottság a maga részéről hangsúlyozza, hogy a korlátlan bírósági felülvizsgálat csak arra a kiszabott szankcióra vonatkozik, amely tekintetében az kiegészíti a jogszerűség vizsgálatát. A korlátlan bírósági felülvizsgálatnak nem feladata a jogszerűség vizsgálatát oly módon felváltani, hogy a Törvényszéknek – kérelemre – a saját értékelésével kelljen helyettesítenie a Bizottságét, akár a ténymegállapítást, akár azok jogi minősítését illetően. A Törvényszék helytállóan állapította meg, hogy a korlátlan bírósági felülvizsgálat nem egyenértékű a hivatalból végzett felülvizsgálattal.

– A Bíróság álláspontja

30 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a jogszerűségnek az EUMSZ 263. cikkben bevezetett felülvizsgálata magában foglalja, hogy az uniós bíróság mind jogi, mind pedig ténybeli szempontból felülvizsgálja a megtámadott határozatot, figyelemmel a felperes által felhozott érvekre, valamint hogy jogosult a bizonyítékokat értékelni, az említett határozatot megsemmisíteni és a bírságok összegét megváltoztatni (lásd: 2014. július 10-i Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ítélet, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31 A jogszerűség vizsgálatát kiegészíti az a korlátlan felülvizsgálati jogkör, amelyet az EUMSZ 261. cikknek megfelelően az 1/2003 rendelet 31. cikk ruházott az uniós bíróságra. E jogkör feljogosítja a bíróságot arra, hogy a szankció jogszerűségének egyszerű felülvizsgálatán túl a Bizottság értékelését a sajátjával

helyettesítse, és következésképpen a kiszabott bírság vagy kényszerítő bírság összegét törölje, csökkentse vagy növelje (lásd: 2011. december 8-i Chalkor kontra Bizottság ítélet, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 63. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 Márpedig e korlátlan felülvizsgálati jogkör gyakorlása ugyanakkor nem egyezik meg a hivatalból való felülvizsgálattal, az eljárás pedig kontradiktórius. Főszabály szerint a felperesnek kell felhoznia a megtámadott határozattal szembeni jogalapokat, és neki kell bizonyítékokat előterjesztenie e jogalapok alátámasztása érdekében (lásd: 2014. december 18-i Bizottság kontra Parker Hannifin Manufacturing és Parker-Hannifin ítélet, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

33 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy az egész megtámadott határozat hivatalból való felülvizsgálatának hiánya nem sérti a hatékony bírói jogvédelem elvét. Ezen elv tiszteletben tartásához nem nélkülözhetetlen az, hogy a Törvényszék – amely ugyan köteles megválaszolni a felhozott jogalapokat, és mind jogi, mind pedig ténybeli szempontból felülvizsgálatot gyakorolni – köteles legyen hivatalból újból megvizsgálni az ügy összes iratát (lásd: 2011. december 8-i Chalkor kontra Bizottság ítélet, C-386/10 P, EU:C:2011:815, 66. pont).

34 Ezen ítélkezési gyakorlat tükrében kell vizsgálni az első jogalap első részét.

35 Meg kell állapítani, hogy a fellebbezők lényegében azt állítják, hogy a bírósági felülvizsgálat Törvényszék általi hibás elvégzése – különösen azon ténybeli és jogi megállapítások korlátlan bírósági felülvizsgálata elvégzésének megtagadása, amely megállapításokra a Bizottság a vitatott határozatban jutott – azzal a következménnyel jár, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet több pontján téves következtetéseket vont le.

36 Márpedig a jelen ítélet 30–33. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik elsősorban, hogy a korlátlan felülvizsgálati jogkör kizárólag a kiszabott szankcióra, nem pedig a vitatott határozat egészére vonatkozik, másodsorban pedig, hogy sem a korlátlan felülvizsgálati jogkör, sem pedig a jogszerűség vizsgálata nem egyezik meg a hivatalból való felülvizsgálattal, ennélfogva pedig ezek egyike sem követeli meg, hogy a Törvényszék – függetlenül a felperes által megfogalmazott kifogásoktól – hivatalból újból megvizsgálja az ügy összes iratát.

37 Mivel az első jogalap első része azon a téves vélelmen alapul, amely szerint a Törvényszék hivatalból lett volna köteles elvégezni a vitatott határozat egészének felülvizsgálatát, azt mint megalapozatlant kell elutasítani.

Az első jogalap második részéről

– A felek érvei

38 Az első jogalapnak a megtámadott ítélet 275., 285., 359. és 360. pontjára vonatkozó második részében a fellebbezők azt róják fel a Törvényszéknek, hogy a vitatott határozat részleges jogellenessége és a bírságra vonatkozóan felhozott érvek következményeinek vizsgálatára szorítkozott, anélkül, hogy az ügy valamennyi körülményének figyelembevételével önálló és szabad értékelést végzett volna. Emiatt a Törvényszék megsértette a korlátlan bírósági felülvizsgálatra irányuló, az 1/2003 rendelet 31. cikkében előírt kötelezettségét, amely szerint – valamennyi ténykörülmény figyelembevételével és anélkül, hogy az iratok tartalmára kellene szorítkoznia – köteles önálló, diszkrecionális határozatot hozni a bírságról. Márpedig a Törvényszék azzal, hogy nem vizsgálta meg a számítás valamennyi lépését, nem indokolta e vizsgálat eredményét, továbbá nem vizsgálta meg sem a bírság arányosságát, sem pedig – a hasonló eljárásokban kiszabott bírságokhoz képest – a bírságnak az egyenlő bánásmód elvével való összeegyeztethetőségét, megsértette korlátlan bírósági felülvizsgálatra irányuló kötelezettségét, valamint indokolási kötelezettségét.

39 A Bizottság azzal érvel, hogy a fellebbezők tévesen vélik úgy, hogy a Törvényszéknek határozatot kellett volna hoznia azokról a jogalapokról, amelyekre a fellebbezők nem hivatkoztak, illetve amelyeket nem konkretizáltak. Ezen túlmenően, a bírság összegét illetően, nem kérdőjelezi meg a megtámadott ítélet megalapozottságát az a puszta tény, hogy a Törvényszék a 2006. évi iránymutatásra támaszkodott, és ellenőrizte annak alkalmazását.

– A Bíróság álláspontja

40 Nem vitatott, hogy a Törvényszék jogosult arra, hogy a Bizottság által kiszabott bírságok jogszerűségének egyszerű felülvizsgálatán túl a Bizottság értékelését a sajátjával helyettesítse, és következésképpen a kiszabott bírság vagy kényszerítő bírság összegét törölje, csökkentse vagy növelje (lásd: 2012. november 22-i E.ON Energie kontra Bizottság ítélet, C-89/11 P, EU:C:2012:738, 124. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

41 A Charta 47. cikke értelmében vett korlátlan felülvizsgálat követelményeinek a bírság tekintetében történő teljesítéséhez az uniós bíróság az EUMSZ 261. cikkben és az EUMSZ 263. cikkben foglalt hatásköreinek gyakorlása során köteles megvizsgálni minden, annak bizonyítására irányuló jogi, illetve ténybeli kifogást, hogy a bírság összege nem felel meg a jogsértés súlyának és időtartamának (lásd: 2014. december 18-i Bizottság kontra Parker Hannifin Manufacturing és Parker-Hannifin ítélet, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

42 A jelen ítélet 32. pontjában felidézett állandó ítélkezési gyakorlatból azonban kitűnik, hogy a korlátlan felülvizsgálati jogkör gyakorlása nem egyezik meg a hivatalból való felülvizsgálattal, az eljárás pedig kontradiktórius. Főszabály szerint a felperesnek kell felhoznia a megtámadott határozattal szembeni jogalapokat, és neki kell bizonyítékokat előterjesztenie e jogalapok alátámasztása érdekében.

43 Ennélfogva – a fellebbezők állításával ellentétben – a közrenden alapuló jogalapok kivételével a Törvényszéknek nem az a feladata, hogy a felperesek által felhozott pontos jogalapoktól függetlenül, hivatalból vizsgálatot végezzen, nem feladata továbbá a Bizottság által meghatározott bírságra vonatkozó önálló, diszkrecionális határozatot hozni, hanem a felperesek által elé terjesztett jogalapokról kell határozatot hoznia.

44 Ami a fellebbezők azon érvét illeti, amely szerint a Törvényszék nem indokolta a velük szemben kiszabott bírság összegének az általa lefolytatott vizsgálatát, a Törvényszék mindenekelőtt a megtámadott ítélet 362. pontjában megállapította, hogy a vitatott határozatnak az Olaszországban, Hollandiában és Ausztriában elkövetett jogsértésre vonatkozó részében történő megsemmisítése nem eredményezheti e bírság módosítását, mivel a Bizottság az említett bírság összegének kiszámítása céljából nem a fellebbezők által Olaszországban, Hollandiában és Ausztriában, hanem kizárólag a Belgiumban, Németországban és Franciaországban teljesített eladásokat vette figyelembe.

45 A Törvényszék ezután a megtámadott ítélet 368–376. pontjában a kiszabott bírság alapösszegének kiszámítása során a Bizottság által állítólagosan elkövetett hibákra – különösen a „jogsértés súlyosságára” vonatkozó együttható 15%-os mértékben való rögzítésével kapcsolatos hibára – alapított jogalapot vizsgálta. E vizsgálatból arra a következtetésre jutott, hogy – mivel az érintett három tagállam területén több év alatt elkövetett egységes és folyamatos jogsértés, amely az árak ciklikus rögzítéséből állt, a legsúlyosabb jogsértések között szerepelt – a „jogsértés súlyosságára” vonatkozó együttható címén a 15%-os mértéket megfelelő összegnek kell tekinteni, különös tekintettel arra, hogy az ilyen típusú jogsértés tekintetében előirányzott mérték 0% és 30% közötti.

46 A Törvényszék végül a megtámadott ítélet 377–384. pontjában a kiszabott bírságnak a fellebbezők éves forgalma 10%-ának megfelelő összege miatti, állítólagosan aránytalan és egyenlőtlen jellegére alapított jogalapot vizsgálta. A Törvényszék azt állapította meg, hogy tekintettel az állandó ítélkezési gyakorlatra, a forgalom 10%-os felső határának alkalmazása nem sérti az arányosság és az egyenlő bánásmód elvét.

47 E tekintetben, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az indokolási kötelezettség keretében a Törvényszék nem köteles olyan magyarázatot adni, amely egyenként és kimerítően követi a felek által előadott összes érvet. Az indokolás tehát lehet közvetett is, amennyiben lehetővé teszi az érdekelt felek számára, hogy megismerjék érvelésük Törvényszék általi elutasításának okait, és lehetővé teszi a Bíróság számára, hogy felülvizsgálatot gyakoroljon (lásd: 2013. július 11-i Gosselin Group kontra Bizottság ítélet, C-429/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:463, 53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

48 E körülmények között meg kell állapítani, hogy a Törvényszék elvégezte a Bizottság által kiszabott bírság összegével kapcsolatos jogalapok mélyreható vizsgálatát, ezt a vizsgálatot pedig e tekintetben megfelelően indokolta.

49 Ezenfelül a Törvényszék feladata valamely bírság összege megfelelő jellegének vizsgálata, valamint hogy – főszabály szerint – a Bíróságnak, amennyiben fellebbezés keretén belül jogi kérdésekről határoz, nem feladata, hogy méltányossági okokból a sajátjával helyettesítse az Törvényszék azon értékelését, amely az uniós jog megsértése miatt a vállalkozásokkal szemben kiszabott bírságok összegéről korlátlan felülvizsgálati jogkörében dönt (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 4-i YKK és társai kontra Bizottság ítélet, C-408/12 P, EU:C:2014:2153, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

50 Következésképpen az első jogalap második része, valamint a teljes első jogalap megalapozatlan.

A második jogalapról

51 A két részre tagolódó második jogalap az EUMSZ 263. cikk, valamint a Charta 47. cikkének első bekezdésében előírt, hatékony jogorvoslathoz való jog amiatti megsértésén alapul, hogy a jogszerűség vizsgálata keretében nem végezték el a Bizottság ténymegállapításainak megfelelő vizsgálatát, valamint hogy túllépték e felülvizsgálat korlátait.

A második jogalap első részéről

– A felek érvei

52 A második jogalap első részében a fellebbezők azzal érvelnek, hogy a Törvényszék megsértette az EUMSZ 263. cikket, valamint a hatékony jogorvoslathoz való jogot, amennyiben a jogszerűség vizsgálata keretében – különösen a megtámadott ítélet 98., 146., 195., 293. és 308. pontjában – túlzott követelményeket támasztott velük szemben az állítások és bizonyítékok szolgáltatását illetően. A Törvényszéknek azt kellett volna vizsgálnia, hogy a Bizottság helyesen értelmezte-e a felhozott bizonyítékokat, valamint hogy az abból levont következtetések igazoltak-e. E tekintetben nem vélelmezheti a Bizottság következtetéseinek vagy jogi értékeléseinek pontosságát. A Törvényszék azelőtt helyezte a fellebbezőkre a bizonyítás terhét, hogy maga értékelte volna a valószínűsítő körülmények csoportját. Nem várható el egy felperestől, hogy ellenkező bizonyítékokkal szolgáljon a Bizottság állításait illetően, amikor ezen utóbbi a vitatott határozatban szereplő állításainak alátámasztására nem hozott fel bizonyítékokat.

53 A fellebbezők arra a következtetésre jutnak, hogy a Törvényszék – azzal, hogy a megtámadott ítélet 134., 138., 141., 144., 146., 187., 252., 293. és 308. pontjában elutasította a rájuk nehezedő állítólagos bizonyítási teherre vonatkozó érvelésüket – nem megfelelően gyakorolta a jogszerűség vizsgálatát, ekként pedig megsértette az EUMSZ 263. cikket és a hatékony jogorvoslathoz való jogot.

54 A Bizottság a „pontosság vélelmének" állítólagos fennállását illetően hangsúlyozza, hogy az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy amennyiben a Bizottság olyan bizonyítékokra támaszkodik, amelyek főszabály szerint elegendőek valamely jogsértés bizonyításához, az érintett vállalkozás feladata, hogy jogilag megkövetelt módon bizonyítsa egyfelől az általa hivatkozott körülmény fennállását, másfelől pedig azt, hogy ez a körülmény megkérdőjelezi azoknak a bizonyítékoknak a bizonyító erejét, amelyekre a Bizottság támaszkodik.

55 A fellebbezőkkel ellentétben a Bizottság úgy véli, hogy a vitatott határozatot jogilag megkövetelt módon alapította bizonyítékokra, valamint hogy a fellebbezők feladata a vitatott elemek meghatározása, kifogások megfogalmazása, továbbá e tekintetben bizonyítékok előterjesztése. Mivel ez az eljárási jellegű követelmény nem megy szembe a Bizottságra háruló bizonyítási teherrel, a második jogalap első részét el kell utasítani.

– A Bíróság álláspontja

56 Az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a versenyszabályok megsértését állító fél vagy hatóság feladata a jogsértés bizonyítása, és az e szabályok megsértésének megállapítása ellen védekezésül felhozott jogalapra hivatkozó vállalkozásnak vagy vállalkozások társulásának a feladata annak bizonyítása, hogy fennállnak a védekezésül felhozott jogalap alapjául szolgáló szabály alkalmazásának feltételei, így az említett hatóságnak más bizonyítékokra kell hivatkoznia (lásd: 2010. június 17-i Lafarge kontra Bizottság ítélet, C-413/08 P, EU:C:2010:346, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

57 Még ha a bizonyítási teher ezen elvek szerint vagy a Bizottságra, vagy pedig az érintett vállalkozásra, illetve vállalkozások társulására hárul is, az egyik fél által hivatkozott tényállási elemek olyan jellegűek lehetnek, hogy a másik felet magyarázatra vagy igazolásra kötelezhetik, amelynek hiányában azonban megállapítható, hogy a bizonyítási teherre vonatkozó szabályoknak eleget tettek (lásd: 2010. június 17-i Lafarge kontra Bizottság ítélet, C-413/08 P, EU:C:2010:346, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

58 Ezen túlmenően, a bírósági jogorvoslat keretében a felperes feladata az, hogy megjelölje a megtámadott határozat vitatott elemeit, e tekintetben kifogásokat fogalmazzon meg, és olyan bizonyítékokat terjesszen elő, amelyek kifogásai megalapozottságának bizonyítására alkalmas komoly valószínűsítő körülményeknek minősülhetnek (lásd ebben az értelemben: 2011. december 8-i KME Germany és társai kontra Bizottság ítélet, C-272/09 P, EU:C:2011:810, 105. pont).

59 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 90–92. pontjában emlékeztetett elsősorban az „egységes és folyamatos jogsértés" fogalmával kapcsolatos ítélkezési gyakorlatra. Az említett ítélet 93–108. pontjában másodsorban az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos jogsértési eljárások keretében alkalmazandó bizonyítási szabályokra emlékeztetett.

60 Konkrétabban: a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára támaszkodva a Törvényszék a megtámadott ítélet 97. pontjában megállapította, hogy mivel a Bizottság meg tudta állapítani, hogy valamely vállalkozás részt vett nyilvánvalóan versenyellenes találkozókon, a Törvényszék a bizonyítási teher jogellenes megfordítása, illetve az ártatlanság vélelmének megsértése nélkül vélhette úgy, hogy e vállalkozás feladata más magyarázattal szolgálni e találkozók tartalmára vonatkozóan. Ezen túlmenően a Törvényszék az említett ítélet 98. pontjában emlékeztetett arra, hogy az említett vállalkozás feladata nemcsak az azon bizonyítékok bizonyító erejét megkérdőjelező körülményt felhozni, amelyekre a

Bizottság támaszkodik, hanem bizonyíték előterjesztése az említett körülmény fennállására és arra vonatkozóan is, hogy az megkérdőjelezi azon bizonyítékok bizonyító erejét, amelyekre a Bizottság támaszkodik.

61 Mivel a Törvényszék a megtámadott ítélet 111–147. pontjában vizsgálta a szóban forgó cselekmények egységes és folyamatos jogsértésnek minősítését, és – tekintettel arra, hogy úgy vélte, hogy a Bizottság helytállóan juthatott erre a minősítésre – megkövetelte, hogy a fellebbezők bizonyítsák azokat a körülményeket, amelyek megkérdőjelezik a Bizottság e minősítéssel kapcsolatos következtetéseit, nem sértette meg a bizonyítási teherrel kapcsolatos szabályokat.

62 A fentiekből következik, hogy a második jogalap első része nem megalapozott.

A második jogalap második részéről

– A felek érvei

63 A második jogalap második részében a fellebbezők előadják, hogy a Törvényszék túllépte a jogszerűség vizsgálatának korlátait, amennyiben egyoldalú korlátlan bírósági felülvizsgálatot végzett, az ő rovásukra. Előadják, hogy a Törvényszék túlment a Bizottság által a vitatott határozatban tett megállapításokon, és túllépte a jogszerűség vizsgálatának korlátait, amikor átminősítette azokat a tényeket, amelyeket a Bizottság tévesen minősített jogi szempontból.

64 A Törvényszék többek között – először is a megtámadott ítélet 213. pontjában – átminősítette a Bizottság által a vitatott határozatban az információcsere gyakorlatára vonatkozóan tett minősítést, és azt az árakra vonatkozó, több terméket érintő megállapodásra módosította. Másodszor, az említett ítélet 261., 311. és 312. pontjában fokozott bizonyító erőt tulajdonított annak, hogy a fellebbezők részt vettek olyan találkozókon, amelyek a vitatott határozatban nem képezték vizsgálat tárgyát. Harmadszor a Törvényszék ugyanezen ítélet 235., 239. és 298. pontjában – elutasítva a fellebbezők azon érvét, amely szerint a bizonyítékok nem támasztják alá az érintett eseményeken megkötött megállapodások fennállását – megállapította, hogy a megállapodásra tett kísérlet már az EUMSZ 101. cikk megsértésének minősül. Így a Törvényszék abból az elvből indult ki, hogy már egy „megállapodási kísérlet” is megvalósítja az összehangolt magatartást, és ez utóbbit rótta a fellebbezők terhére. A Törvényszék tehát átminősítette a tényeket a Bizottság általi minősítésükhöz képest, és túllépte a jogszerűség vizsgálatának korlátait.

65 A Bizottság a vitatott találkozókat illetően mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a Törvényszék semmikor nem vizsgálta az érintett három találkozót. Ami ezután az összehangolt információcsere állítólagos átminősítését illeti – még ha az be is bizonyosodik –, ez az elem önmagában nem vezethet a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezéséhez, tekintettel e találkozók versenyellenes tárgyára. A „megállapodás” és az „összehangolt magatartás” fogalmai az azonos jellegű összejátszás formáját foglalják magukban, amelyek csupán intenzitásuk tekintetében és megnyilvánulási formáikban térnek el. Ezen intézmény szerint ennélfogva elegendő a kettő valamelyikét bizonyítani az EUMSZ 101. cikk megsértésének megállapításához. Végezetül a vitatott határozatnak a Törvényszék általi, a megtámadott ítélet 235., 239. és 298. pontjában tett állítólagosan jogellenes átminősítése nem más, mint a fellebbezők egyszerű feltételezése.

66 Ennélfogva – a Bizottság szerint – a második jogalap második részét és e második jogalap egészét el kell utasítani.

– A Bíróság álláspontja

67 Mindenekelőtt a fellebbezők azon érvét illetően, amely szerint a Törvényszék túllépte a jogszerűség vizsgálatának korlátait, amikor átminősítette azokat a tényeket, amelyeket a Bizottság tévesen minősített jogi szempontból, azaz hogy az árakra vonatkozó információcserére irányuló magatartásokat megállapodássá minősítette át, meg kell állapítani, hogy a megtámadott ítélet 211. és 212. pontjából – tekintettel az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatra – egyértelműen le lehet vonni azt a következtetést, hogy a Törvényszék összehangolt magatartásként hivatkozott az információcserélési gyakorlatra. Pusztán amiatt, hogy az említett ítélet 213. pontjában a „megállapodás” szó szerepel, nem róható fel a Törvényszéknek, hogy átminősítette a fellebbezőknek felrótt magatartást.

68 Egyebekben a „megállapodás” és az „összehangolt magatartás” EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett fogalmai szubjektív szempontból az összejátszás azonos jellegű formáit jelenítik meg, és azok csak intenzitásuk, valamint megjelenési formájuk vonatkozásában különböztethetők meg egymástól. Ennélfogva ahhoz, hogy mindenesetre ezt a rendelkezést alkalmazni kelljen, elegendő, hogy az abban említett jogsértési formák valamelyikének tényállási elemei bizonyítást nyerjenek (lásd ebben az értelemben: 2013. december 5-i Solvay Solexis kontra Bizottság ítélet, C-449/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:802, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

69 Végezetül azt az érvet illetően, amely szerint a Törvényszék a megtámadott ítélet 261., 311. és 312. pontjában fokozott bizonyító erőt tulajdonított a fellebbezők – a vitatott határozatban vizsgálat tárgyát nem képező – találkozókon való részvételével kapcsolatos bizonyos bizonyítékoknak, meg kell állapítani, hogy egyrészről a megtámadott ítélet 206. és 264. pontjának szövegéből kitűnik, hogy a Törvényszék a találkozóknak a vitatott határozat 1., illetve 4. mellékletében szereplő listáira utalt, másrészről pedig, hogy az említett ítélet 261. és 311. pontja felsorolja az említett listákon szereplő valamennyi találkozót. Márpedig, noha a Törvényszék a megtámadott ítélet 264., 311. és 312. pontjában megemlíti az IFS 2001. november 14-i, valamint az FSKI 2002. január 23-i és július 5-i találkozóit, a fellebbezők állításával ellentétben nem vizsgálta ezeket a találkozókat, és nem tulajdonított az említett találkozókkal kapcsolatos bizonyítékoknak fokozott bizonyító erőt. Ezenfelül, noha ugyanezeket a találkozókat megemlítik a találkozóknak a megtámadott ítélet 312. pontjában szereplő teljes listáján, a Törvényszék az említett ítélet 313. pontjában megállapította, hogy csaknem az összes – de nem az összes – bizonyíték alátámasztja azt a következtetést, amely szerint a fellebbezők részt vettek a szóban forgó egységes és folyamatos jogsértésben. Ebből következik, hogy a Törvényszék valójában nem az IFS 2001. november 14-i, valamint az FSKI 2002. január 23-i és július 5-i találkozójára támaszkodott annak megállapításához, hogy a Bizottság bizonyította, hogy a fellebbezők Németország területén a 2000. július 7. és 2004. november 9. közötti időszakban részt vettek a jogsértésben.

70 Végezetül a fellebbezők azon érvét illetően, amely szerint a Törvényszék a megtámadott ítélet 235., 239. és 298. pontjában tévesen állapította meg, hogy a megállapodásra tett kísérlet már az EUMSZ 101. cikk megsértését képezi, emlékeztetni kell arra, hogy az „összehangolt magatartásnak” az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett fogalma egyfajta egyeztetést jelent a vállalkozások között, amelyek ugyan nem kötnek kifejezetten megállapodást, ám a kockázatokkal teli versenyt tudatosan helyettesítik az egymás közötti gyakorlati együttműködéssel (lásd ebben az értelemben: 1999. július 8-i Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet, C-49/92 P, EU:C:1999:356, 115. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

71 Ily módon, az egyeztetés és az együttműködés ugyanezen rendelkezés értelmében vett „összehangolt magatartásnak” minősülő kritériumait az EUM-Szerződés versenyjogi rendelkezéseinek azon alapvető kiindulópontjára tekintettel kell értelmezni, amely szerint minden gazdasági szereplőnek önállóan kell meghatároznia a belső piacon folytatni kívánt politikáját (lásd ebben az értelemben: 2015. október 22-i AC-Treuhand kontra Bizottság ítélet, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

72 Egyebekben, bár ez az önállósági követelmény nem zárja ki azt, hogy a piaci szereplők racionálisan alkalmazkodjanak a versenytársaik észlelt vagy feltételezett magatartásához, azt szigorúan tiltja, hogy ezek a szereplők közvetlenül vagy közvetve felvegyék egymással a kapcsolatot annak érdekében, hogy egy tényleges vagy potenciális versenytárs piaci magatartását befolyásolják, vagy hogy az ilyen versenytársnak felfedjék az általuk elhatározott vagy tanúsítani kívánt piaci magatartást, amennyiben e kapcsolat célja vagy hatása olyan versenyfeltételek teremtése, amelyek – figyelembe véve a kínált termékek vagy szolgáltatások jellegét, a vállalkozások jelentőségét és számát, továbbá az érintett piac volumenét – nem felelnek meg a szóban forgó piacon szokásos feltételeknek (lásd: 1999. július 8-i Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet, C-49/92 P, EU:C:1999:356, 117. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

73 Következésképpen az árakról való megállapodásra tett kísérletből álló kapcsolatfelvétel az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésében tiltott összehangolt magatartásnak minősül (lásd ebben az értelemben: 2013. december 5-i Solvay kontra Bizottság ítélet, C-455/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:796, 40. pont).

74 Ebből következik, hogy a második jogalap második részét, ily módon pedig a teljes második jogalapot mint megalapozatlant kell elutasítani.

A harmadik jogalapról

A felek érvei

75 Együttesen vizsgálandó tizennégy részre tagolódó harmadik jogalapjukban a fellebbezők azzal érvelnek, hogy a Törvényszék több alkalommal, nyilvánvalóan és meghatározó módon ferdítette el az iratok tartalmát, valamint hogy ugyanekkor tévesen alkalmazta a jogot és megsértette a bizonyításfelvétellel kapcsolatban elismert elveket.

76 A fellebbezők úgy vélik, hogy először is a Törvényszék a megtámadott ítélet 87. pontjában elferdítette a keresetlevél 117. pontjában és a válasz 24. pontjában szereplő, valamint a tárgyaláson kifejtett, bizonyításfelvétel iránti kérelmeket. Másodszor, az említett ítélet 119. pontjában a Törvényszék elferdítette a vitatott határozatban szereplő, a csaptelepek árának emelésével kapcsolatban az FSKI-nél folytatott állítólagos megbeszélésekre vonatkozó bizonyos szakaszokat. Harmadszor, ugyanezen ítélet 130. pontjában a Törvényszék elferdítette a vitatott határozat (852) preambulumbekezdését, azzal kapcsolatban, hogy a fellebbezők állítólagosan több olyan szövetséghez tartoznak, amelyek több termékre terjednek ki. Negyedszer, a megtámadott ítélet 152–155. pontjában a Törvényszék elferdítette a 2007. március 26-i kifogásközlés bizonyos szakaszait az IFS-nél az árakkal kapcsolatos rendszeres megállapításokra alapított kifogást illetően. Ötödször, az említett ítélet 193. pontjában a Törvényszék elferdítette az első kereseti jogalappal kapcsolatban a fellebbezők által előadottakat. Hatodszor, ugyanezen ítélet 208. pontjában a Törvényszék elferdítette a keresetlevél 46. pontjában szereplő, az IFS 2000. október 5-i találkozójával kapcsolatban Schinle úr és Kook úr tanúmeghallgatására vonatkozó bizonyításfelvétel iránti kérelmet. Hetedszer, a megtámadott ítélet 213. pontjában a Törvényszék elferdítette a bizonyítékokat és megsértette a bizonyításfelvétel elveit a Hansgrohe munkatársa, Schinle úr által az IFS 2005. október 5-i találkozóján készített jegyzetek tartalmát illetően. Nyolcadszor, az említett ítélet 218. pontjában a Törvényszék elferdítette a bizonyítékokat az IFS 2002. november 20-i találkozójával kapcsolatban, és nem tett eleget a válasz 27. pontjában szereplő, bizonyításfelvétel iránti kérelmeknek. Kilencedszer, a megtámadott ítélet 230. pontjában a Törvényszék elferdítette a keresetlevél 57., 59. és 61. pontjában szereplő, bizonyításfelvétel iránti kérelmeket, valamint a fellebbezőknek „a különös események alkalmával” eszközölt áremelésekkel kapcsolatos érvelését. Tizedszer, az említett ítélet 277–282. pontjában a Törvényszék elferdítette a bizonyítékokat, a fellebbezők érvelését, valamint a keresetlevél 90. pontjában az FSKI 2000. július 7-i és 8-i találkozóval kapcsolatban szereplő, bizonyításfelvétel iránti kérelmet. Tizenegyedszer, ugyanezen ítélet 299. és azt követő pontjaiban a Törvényszék elferdítette az FSKI

2003. január 17-i találkozójáról készült jegyzőkönyv tartalmát az úthasználati díjjal kapcsolatos állítólagos összehangolás és a fellebbezőknek a keresetlevél 101. pontjában szereplő, bizonyításfelvétel iránti kérelme tekintetében. Tizenkettedszer, a megtámadott ítélet 312. és azt követő pontjaiban a Törvényszék elferdítette a vitatott határozatot az IFS 2001. április 24-i találkozójával, valamint az FSKI 2002. január 23-i és július 5-i találkozójával kapcsolatos bizonyítékok bizonyító erejével kapcsolatban. Tizenharmadszor, az említett ítélet 321. pontjában a Törvényszék elferdítette a fellebbezők által a keresetlevél 110. pontjában és a válasz 43. pontjában előadottakat, amikor tévesen úgy vélte, hogy a fellebbezők semmiféle érvet nem hoztak fel a VCG 2001. október 30-i találkozójával kapcsolatban. Tizennegyedszer pedig ugyanezen ítélet 324. pontjában a Törvényszék elferdítette a vitatott határozat (572) és azt követő preambulumbekezdéseit az AFICS keretében 2005-re vonatkozóan az árösszehangolás állítólagos sérelmezésével összefüggésben.

77 E tekintetben a fellebbezők által hivatkozott hetedik és tizenkettedik állítólagos elferdítéssel összefüggésben a fellebbezők előadják, hogy a Törvényszék a jelen ügyben és a 2013. szeptember 16-i Villeroy & Boch Austria és társai kontra Bizottság ítélet (T-373/10, T-374/10, T-382/10 és T-402/10, nem tették közzé, EU:T:2013:455), valamint a 2013. szeptember 16-i Keramag Keramische Werke és társai kontra Bizottság ítélet (T-379/10 és T-381/10, nem tették közzé, EU:T:2013:457) alapjául szolgáló ügyekben eltérően értékelte ugyanazokat a bizonyítékokat, ami a versenyellenes magatartások fennállásának megállapítása céljából különösen azon bizonyos találkozók tartalmát és figyelembevételét illeti, amelyeken a fellebbezők részt vettek.

78 A Bizottság szerint az elferdítésre vonatkozó valamennyi állítást vagy azért kell elutasítani, mert azok a megtámadott ítélet téves értelmezésén alapulnak, vagy azért, mert az említett ítélet bírált szakaszainak nincs következményük és nem érinthetik az említett ítélet jogszerűségét, illetve továbbá amiatt, hogy a fellebbezők részben a harmadik jogalappal valójában a tények új értékelését kívánják elérni, annak bizonyítása nélkül, hogy a Törvényszék nyilvánvalóan elferdítette volna a bizonyítékokat.

79 Ami konkrétabban a bizonyításfelvétel iránti kérelmekre vonatkozó állítólagos elferdítéseket illeti, a Bizottság rámutat, hogy kizárólag a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel annak értékelésére, hogy ki kell-e egészíteni a rendelkezésére álló információkat, valamint hogy az, hogy a fellebbezők valamely kérelme semmiféle hatást nem gyakorolhatott a Törvényszék értékelésére, következésképpen pedig hogy azt a kérelmet a Törvényszék elutasította, nem jelenti azt, hogy az említett kérelmet elferdítették. Ezen túlmenően a meghatározó tényező nem annyira az, hogy az intézkedések iránti kérelmet nyilvánvalóan elferdítették-e, mint az, hogy a bizonyítékot viszont elferdítették-e, amire a fellebbezők nem hivatkoztak. Mindenesetre a bizonyítékok elferdítésének nyilvánvalónak kell lennie.

80 Összegzésként: a Törvényszék a megtámadott ítéletben – a Bizottság szerint – nem lépett túl a bizonyítékok észszerű értékelésének korlátain, ez az értékelés pedig összhangban van a 2013. szeptember 16-i Keramag Keramische Werke és társai kontra Bizottság ítélet (T-379/10 és T-381/10, nem tették közzé, EU:T:2013:457) 133. pontjában szereplő értékeléssel.

A Bíróság álláspontja

81 Elsősorban, ami a harmadik jogalapnak a bizonyítási intézkedésekkel kapcsolatos részeit illeti, az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós bíróságok feladata valamely dokumentum benyújtásának szükségességéről a jogvita körülményei alapján, az eljárási szabályzat bizonyítási intézkedésekre vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően határozni. A Törvényszék esetében a Törvényszék eljárási szabályzatának a megtámadott ítélet időpontjában alkalmazandó változata 65. cikkének b) pontjával összefüggésben értelmezett 49. cikkéből következik, hogy az üggyel kapcsolatos bármely irat benyújtására vonatkozó kérelem a bizonyítási intézkedések körébe tartozik, amit a Törvényszék az eljárás bármely szakaszában elrendelhet (lásd ebben az értelemben: 2003. október 2-i Salzgitter kontra Bizottság ítélet, C-182/99 P, EU:C:2003:526, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2003. október 2-i Aristrain kontra Bizottság ítélet, C-196/99 P, EU:C:2003:529, 67. pont, valamint az

ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2003. október 2-i Ensidesa kontra Bizottság ítélet, C-198/99 P, EU:C:2003:530, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2003. október 2-i Corus UK kontra Bizottság ítélet, C-199/99 P, EU:C:2003:531, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

82 Következésképpen amennyiben a Törvényszék elutasította a fellebbezők tanúmeghallgatásokra vonatkozó kérelmeit, mivel úgy vélte, hogy az említett intézkedések nem szükségesek, először is tekintettel a megtámadott ítélet 109–147. pontjában az egységes és folyamatos jogsértés fennállását igazoló bizonyítékok vizsgálatára, másodszor az említett ítélet 213. pontjában szereplő azon megállapításra tekintettel, amely szerint a Hansgrohe jegyzetei elegendőek annak bizonyításához, hogy az IFS 2000. október 5-i találkozóján jogellenes magatartást tanúsítottak, harmadszor az ugyanezen ítélet 218. pontjában szereplő azon megállapításra tekintettel, amely szerint az IFS 2002. november 20-i találkozójának jegyzőkönyve bizonyítja, hogy a gazdasági szereplők a versenyszabályokat torzító módon léptek egymással közvetlen kapcsolatba, negyedszer a fellebbezőknek a különös eseményeken a versenyellenes magatartásért fennálló felelőssége megtámadott ítélet 231–253. pontjában szereplő elemzésére tekintettel, ötödször az FSKI 2000. július 7-i és 8-i találkozójának jogellenes jellegét igazoló bizonyítékok említett ítélet 275–284. pontjában szereplő vizsgálatára tekintettel, hatodszor pedig a Törvényszék azon megállapításából eredő, az ugyanezen ítélet 296–306. pontjában szereplő elemzésére tekintettel, amely szerint bebizonyosodott a németországi úthasználati díjak bevezetéséből eredő áremelkedés következményeit illetően az FSKI 2003. január 17-i és július 4-i találkozóján a megállapodásra tett kísérlet, a harmadik jogalap hatodik részét teljes egészében, továbbá e jogalap első, nyolcadik, kilencedik, tizedik és tizenegyedik részét – amennyiben azok a bizonyítási intézkedésekre vonatkoznak – el kell utasítani.

83 Másodsorban, ami a harmadik jogalapnak a fellebbezők érvelésének elferdítésére vonatkozó részeit illeti, meg kell állapítani, hogy a fellebbezők – annak kivételével, amit e jogalap tizenharmadik részének alátámasztására hoznak fel – e részekben nem azt állítják, hogy a Törvényszék elmulasztotta megvizsgálni az első fokon felhozott jogalapokat, hanem hogy érvelésüket tévesen értelmezte és foglalta össze.

84 Márpedig elegendő megállapítani, hogy amennyiben a fellebbezők nem azt állítják, hogy a Törvényszék elmulasztotta megvizsgálni az első fokon felhozott jogalapokat, az a kérdés, hogy a Törvényszék tévesen foglalta-e össze a fellebbezők érvelését, nem érinti a jelen jogvita kimenetelét, ekként pedig a harmadik jogalap ötödik és tizedik részét teljes egészében, valamint e jogalap első és kilencedik részét – amennyiben azok a fellebbezők érveinek elferdítésére vonatkoznak – el kell utasítani (lásd ebben az értelemben: 2010. július 10-i Knauf Gips kontra Bizottság ítélet, C-407/08 P, EU:C:2010:389, 32. pont).

85 Harmadsorban, a harmadik jogalap tizenharmadik részét illetően, amelyben a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy semmiféle érvet nem hoztak fel a VCG 2001. október 30-i találkozójával kapcsolatban, meg kell állapítani egyrészről, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 316. pontjában megállapította, hogy a fellebbezők nem vitatják, hogy Belgium és Franciaország területén részt vettek nemzeti szakmai szövetségek találkozóin, hanem az említett találkozókon tanúsított magatartások jellegét vitatják. Ily módon a fellebbezők azt állítják, hogy mivel az egyes vállalkozásoknál meghozott döntések az anyavállalat szintjén születtek, továbbá mivel ezeken a találkozókon az ő képviselőik semmilyen tárgyalási mozgástérrel nem rendelkeztek, az ezen alkalmakkor az árakra vonatkozóan lezajlott információcserét nem lehet az áremelések összehangolásához hasonlítani, ezért azoknak nem is volt versenyellenes tárgyuk. Másrészről noha a fellebbezők – a jelen fellebbezés alátámasztására felhozott, a megsemmisítés iránti kereset 110. pontjában és a Törvényszék előtti eljárásban előterjesztett válaszuk 43. pontjában – formálisan vitatták, hogy a VCG 2001. október 30-i találkozóján összehangolták volna az árakat, erre alapvetően a fent említett indokokból került sor. Márpedig ezeket az indokokat helytállóan utasította el a Törvényszék a megtámadott ítélet 318. pontjában. E körülmények között meg kell állapítani, hogy a megtámadott ítélet 321. pontjában szereplő azon megfogalmazás ellenére, amely alapján azt lehetne

gondolni, hogy a fellebbezők nem vitatták a 2001. október 30-i találkozó versenyellenes jellegét, az említett megfogalmazás nem érintette a jelen jogvita kimenetelét. Ennélfogva a harmadik jogalap tizenharmadik része nem megalapozott.

86 Negyedsorban, a harmadik jogalapnak a bizonyítékok elferdítésével kapcsolatos részeit illetően emlékeztetni kell arra, hogy elferdítés akkor valósul meg, ha a meglévő bizonyítékok értékelése új bizonyítékok felhasználása nélkül is nyilvánvalóan tévesnek mutatkozik. Ennek az elferdítésnek nyilvánvalóan ki kell tűnnie az ügy irataiból, anélkül hogy szükséges lenne a tényállás és a bizonyítékok újbóli értékelése. Egyebekben amennyiben a fellebbező azt állítja, hogy a Törvényszék elferdítette a bizonyítékokat, akkor pontosan meg kell jelölnie az e bíróság által állítólagosan elferdített bizonyítékokat, és bizonyítania kell azokat az elemzési hibákat, amelyek megítélése szerint a Törvényszéket – értékelése keretében – ehhez az elferdítéshez vezették (lásd ebben az értelemben: 2015. december 3-i Olaszország kontra Bizottság ítélet, C-280/14 P, EU:C:2015:792, 52. pont).

87 A harmadik jogalap teljes hetedik része, valamint e jogalap nyolcadik, tizedik és tizenegyedik része – amennyiben azok a bizonyítékok elferdítésére vonatkoznak – azonban a megtámadott ítélet töredezett és téves értelmezésén alapul. A fellebbezők ugyanis lényegében azt kérik, hogy a Bíróság értékelje újra a tényállást és a bizonyítékokat, ami a fellebbezési szakaszban nem tartozik a hatáskörébe. Ennélfogva elfogadhatatlan a harmadik jogalap hetedik, nyolcadik, tizedik és tizenegyedik része, amennyiben azok a bizonyítékok elferdítésére vonatkoznak.

88 Ötödsorban, a harmadik jogalap azon részeit illetően, amelyek a vitatott határozat és a 2007. március 26-i kifogásközlés elferdítésére vonatkoznak, meg kell állapítani, hogy először is, ami e jogalap második és harmadik részét illeti, noha a fellebbezők úgy vélik, hogy a Törvényszék pontatlanul fogalmazott a megtámadott ítélet 119. pontjában, ahol is megállapította, hogy nemcsak az értékesítési adatokat, hanem a csaptelepekkel kapcsolatos áremeléseket is megvitatták az FSKI két találkozóján, valamint hogy az említett ítélet 130. pontjában szereplő megfogalmazást akként lehet értelmezni, hogy aszerint a fellebbezők több termékre kiterjedő több szövetségben is részt vettek, e megfogalmazások – ugyan pontatlanok – nem kérdőjelezhetik meg azt a következtetést, amely szerint először is a vállalkozások közötti kétoldalú kapcsolatok megerősítették a termékek három alcsoportja közötti szoros kapcsolatos fennállását, másodszor, a fellebbezők tudomással bírtak a felrótt, összejátszásra irányuló általános magatartásról, illetve észszerűen előre láthatták, hogy a megállapított jogsértés e három alcsoportra irányul, harmadszor pedig a fellebbezők az IFS-nek az említett három alcsoportra vonatkozó találkozóin való részvételük okán részt vettek a szóban forgó egységes és folyamatos jogsértésben. Következésképpen nem lehet elfogadni a második és a harmadik részt.

89 Másodszor, a harmadik jogalap negyedik részét illetően elegendő megállapítani, hogy a megtámadott ítélet 150–159. pontjának olvasatából nem tűnik ki a 2007. március 26-i kifogásközlés tartalmának semmiféle nyilvánvaló elferdítése. A fellebbezők lényegében azt kérik, hogy a Bíróság értékelje újra a tényállást és a bizonyítékokat, ami a fellebbezési szakaszban nem elfogadható. Ennélfogva ez a negyedik rész nem elfogadható.

90 Harmadszor, a harmadik jogalap tizenkettedik részét illetően, elsősorban – amint az a jelen ítélet 69. pontjából kitűnik –, a Törvényszék nem vizsgálta az IFS 2001. november 14-i és az FSKI 2002. január 23-i és július 5-i találkozóját, a felrótt jogsértéssel kapcsolatos következtetéseit pedig nem is e találkozókra alapította, másodsorban pedig – ami a 2013. szeptember 16-i Villeroy & Boch Austria és társai kontra Bizottság ítéletben (T-373/10, T-374/10, T-382/10 és T-402/10, nem tették közzé, EU:T:2013:455) és a 2013. szeptember 16-i Keramag Keramische Werke és társai kontra Bizottság ítéletben (T-379/10 és T-381/10, nem tették közzé, EU:T:2013:457) elfogadott megoldással kapcsolatos, a harmadik jogalap hetedik részében is felhozott érvet illeti –, az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a Törvényszéknek az ítéletek indokolására irányuló kötelezettsége – főszabály szerint – nem terjedhet odáig, hogy indokolnia kelljen a valamely ügyben elfogadott megoldást egy másik, elé terjesztett ügyben elfogadotthoz képest, még ha az ugyanarra a határozatra vonatkozna is (lásd: 2013. július 11-i Team Relocations és társai kontra Bizottság ítélet, C-444/11 P, nem tették

közzé, EU:C:2013:464, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Következésképpen nem megalapozott a harmadik jogalap teljes tizenkettedik része, valamint e jogalap hetedik része, amennyiben az a 2013. szeptember 16-i Villeroy & Boch Austria és társai kontra Bizottság ítéletben (T-373/10, T-374/10, T-382/10 és T-402/10, nem tették közzé, EU:T:2013:455) és a 2013. szeptember 16-i Keramag Keramische Werke és társai kontra Bizottság ítéletben (T-379/10 és T-381/10, nem tették közzé, EU:T:2013:457) a Törvényszék által elfogadott megoldással kapcsolatos érvre vonatkozik.

91 Negyedszer, a harmadik jogalap tizennegyedik részét illetően meg kell állapítani, hogy az a megtámadott ítélet téves értelmezésén alapul. Az említett ítélet 324. pontjából ugyanis nem tűnik ki, hogy a Törvényszék által alkalmazott megfogalmazás nyilvánvalóan elferdíti a vitatott határozat tartalmát, különösen a felrótt cselekmények jellege, azaz a ciklikus áremelések tükrében. Mindenesetre, az említett megfogalmazás nem vonja kétségbe sem az AFICS 2004. február 25-i találkozójának versenyellenes jellegét, sem pedig a fellebbezők e találkozón való részvételét. Ennélfogva ez a tizennegyedik rész nem megalapozott.

92 A fenti megfontolások összességéből kitűnik, hogy a harmadik jogalapot részben mint elfogadhatatlant, részben pedig mint megalapozatlant kell elutasítani.

A negyedik jogalapról

93 Két részből álló negyedik jogalapjukban a fellebbezők eljárási hibákra, valamint a Törvényszék eljárási szabályzata 48. cikke 2. §-ának, a Charta – EJEE 6. cikkének (1) és (3) bekezdésével összefüggésben értelmezett – 48. cikke (2) bekezdésének, 47. cikke első bekezdésének és 52. cikke (3) bekezdésének amiatti megsértésére hivatkoznak, hogy a Törvényszék nem érvényesíthető bizonyítékokat engedett meg, figyelembe vette a Bizottság egyik elkésett érvelését, valamint megfelelő indok nélkül utasította el a bizonyításfelvétel iránti kérelmeket.

A negyedik jogalap első részéről

– A felek érvei

94 A negyedik jogalap első részében a fellebbezők azzal érvelnek, hogy a Törvényszék olyan alapvető terhelő bizonyítékokat engedett meg és értékelt, amelyek nem szerepeltek a 2007. március 26-i kifogásközlésben, illetve a vitatott határozatban, és amelyeket – részben – elkésve terjesztettek elő az eljárás során. Ezzel összefüggésben a Törvényszék ráadásul az eljárás írásbeli szakaszának lezárását követően a Bizottság által felhozott, elkésett írásbeli érveket vett figyelembe és használt fel a fellebbezőkkel szemben a megtámadott ítéletben, mindezt anélkül, hogy a fellebbezők számára alkalmat biztosított volna arra, hogy reagáljanak a Bizottság állításaira.

95 E tekintetben konkrétabban a Törvényszék először is a megtámadott ítélet 162–167. pontjában tévesen alkalmazta a jogot, amikor tagadta, hogy megsértették volna a fellebbezők védelemhez való jogát azáltal, hogy a vitatott határozatban az IFS 2000. október 5-i találkozójával kapcsolatos jegyzeteket használták fel, valamint maga a Törvényszék is megsértette a fellebbezők védelemhez való jogát, amikor megengedte és felhasználta ezt a bizonyítékot. Ráadásul a megtámadott ítéletnek ez a része teljes egészében a Bizottság elkésett érvelésén alapul, amennyiben erre az érvre első alkalommal csak az eljárás írásbeli szakaszának lezárása után több, mint másfél évvel hivatkoztak. Következésképpen a Törvényszék – amennyiben figyelembe vette az említett érvelést, és tette ezt anélkül, hogy a fellebbezőknek legalább lehetőséget biztosított volna arra, hogy ezen érvelésre ismét írásban reagáljanak – megsértette eljárási szabályzata 48. cikkének 2. §-át, a fegyveregyenlőség elvét, valamint a fellebbezők meghallgatáshoz való jogát.

96 Másodszor, a megtámadott ítélet 226. és azt követő pontjaiban a Törvényszék elsősorban tévesen alkalmazta a jogot, amikor tévesen elvetette, hogy a Bizottság megsértette volna a fellebbezők védelemhez való jogát azzal, hogy figyelembe vette az IFS 2003. április 9-i találkozójával kapcsolatos jegyzeteket, másodsorban pedig – azzal, hogy figyelembe vette ezeket a jegyzeteket és e jegyzeteknek az eljárási iratokban való fellelhetőségére vonatkozóan a Bizottság által elkésetten előadottakat – maga is eljárási hibát követett el, és megsértette a fellebbezők védelemhez való jogát.

97 Harmadszor, a megtámadott ítélet a védelemhez való jog megsértésén alapul, ami az IFS 2000. október 5-i és 2003. áprilisi, fent említett találkozóival kapcsolatos jegyzeteket illeti, amennyiben a Törvényszék felhasználta ezeket a jegyzeteket, és azokból a megtámadott ítélet 213., 215., 228., 281. és azt követő pontjaiban, valamint annak 313. pontjában következtetéseket vont le, holott ezek a bizonyítékok nem érvényesíthetők.

98 A Bizottság álláspontja szerint a fellebbezők betekinthettek az általa hivatkozott dokumentumok nem bizalmas változataiba, továbbá a Bizottság e dokumentumokon alapuló érvelése nem új jogalapot, hanem a Törvényszék kérésére adott felvilágosítást képezett. Jelesül, pusztán reagált a fellebbezők pontatlan érvelésére, nekik pedig a tárgyaláson volt alkalmuk megvitatni a szóban forgó kérdéseket.

– A Bíróság álláspontja

99 Nem vitatott, hogy a Bizottság irataiba való betekintéshez való jog célja a védelemhez való jog tényleges gyakorlásának biztosítása, amely jog alapvető uniós jogi elv, és az EJEE 6. cikkében is szerepel, továbbá hogy e betekintéshez való jognak a vitatott határozat elfogadását megelőző eljárás során történő megsértése – főszabály szerint – maga után vonhatja e határozat megsemmisítését, amennyiben az érintett vállalkozás védelemhez való joga sérült (lásd ebben az értelemben: 2003. október 2-i Corus UK kontra Bizottság ítélet, C-199/99 P, EU:C:2003:531, 126. és 127. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

100 Ilyen esetben a bekövetkezett jogsértést nem orvosolja önmagában az, hogy a vitatott határozat megsemmisítése iránti esetleges keresetre irányuló bírósági eljárás során lehetőség nyílt a betekintésre. Amennyiben ebben a szakaszban biztosították a betekintést, az érintett vállalkozásnak nem azt kell bizonyítania, hogy ha betekinthetett volna a nem közölt dokumentumokba, akkor a Bizottság határozata más tartalommal bírt volna, hanem csak azt, hogy az említett dokumentumok hasznosak lettek volna a védelemhez (lásd: 2003. október 2-i Corus UK kontra Bizottság ítélet, C-199/99 P, EU:C:2003:531, 128. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

101 E tekintetben elsősorban az IFS 2000. október 5-i találkozójával kapcsolatos jegyzeteket illetően, a megtámadott ítélet 165–167. pontjából kitűnik, hogy először is az említett jegyzetekbe a fellebbezők betekinthettek a bírósági eljárás előtt, másodszor, hogy azokat megemlíti a 2007. március 26-i kifogásközlés, harmadszor pedig, hogy azok a Törvényszék előtt vita tárgyát képezték.

102 Másodsorban, az IFS 2003. április 9-i találkozójával kapcsolatos jegyzeteket illetően, a megtámadott ítélet 226. pontjából kitűnik egyrészről, hogy azok nem bizalmas változatába a fellebbezők a bírósági eljárás előtt betekinthettek, másrészről pedig, hogy a Bizottság a 2013. március 12-i levelében megerősítette, hogy e jegyzetek első oldalába korlátozás nélkül betekinthettek, valamint hogy a második oldal nem bizalmas változata az iratokban rendelkezésre állt. Az említett oldalak a Törvényszék előtt is vita tárgyát képezték.

103 Végül hangsúlyozni kell, hogy – a fellebbezők állításával ellentétben – nem vonhatja maga után a védelemhez való jog megsértését az a körülmény, hogy a vitatott határozat nem hivatkozik e jegyzetek egészére, hanem azoknak csak egy-egy oldalára vagy mellékletére. E hivatkozások ugyanis elegendőek ahhoz, hogy azonosítani lehessen az érintett dokumentumot.

104 Harmadsorban, a Bizottságnak a fent említett dokumentumokkal kapcsolatos, állítólagosan elkésett érvelését illetően elegendő megállapítani, hogy a megtámadott ítélet 29–38. pontjából kitűnik, hogy a Törvényszék írásbeli kérdéseket intézett a fellebbezőkhöz és a Bizottsághoz, valamint hogy 2013. március 20-án tárgyalásra tartottak. Ennélfogva nem lehet elkésettnek tekinteni a Törvényszék kérésére, írásban előadott azon érvelést, amely arra szolgál, hogy azt megelőzően tisztázzon bizonyos vitás kérdéseket, hogy azokat a tárgyaláson megvitatnák. Ezenfelül ezen érvelés állítólagosan elkésett jellege nem kérdőjelezi meg azt, hogy a fellebbezők ténylegesen betekinthettek az IFS 2000. október 5-i és 2003. április 9-i találkozóinak jegyzeteibe.

105 E körülmények között nem lehet felróni a Törvényszéknek, hogy megsértette eljárási szabályzata 48. cikkének 2. §-át és a fellebbezők védelemhez való jogát. Ennélfogva a negyedik jogalap első részét mint megalapozatlant kell elutasítani.

A negyedik jogalap második részéről

– A felek érvei

106 A negyedik jogalap második részében a fellebbezők lényegében azzal érvelnek, hogy a terhelő vallomást tévő tanúk meghallgatásának a Törvényszék általi megtagadása megsértette a tisztességes eljáráshoz való jogukat. A Törvényszék nem adott helyt a fellebbezők által előterjesztett egyetlen bizonyításfelvétel iránti kérelemnek sem. Ily módon a Törvényszék – azzal, hogy e kérelmeket a megtámadott ítélet 135., 200., 214., 236., 240., 245., 270., 283. és 305. pontjában összefoglaló jelleggel utasította el – megsértette a fellebbezők tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint az EJEE 6. cikke (3) bekezdésének d) pontját.

107 A Bizottság úgy véli, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében a Törvényszék azon jogköre, hogy a jogvita tárgyához képest értékelje valamely bizonyításfelvétel iránti kérelem relevanciáját és a tanúk meghallgatásának szükségességét, összhangban áll a tisztességes eljáráshoz való alapvető joggal, és különösen az EJEE 6. cikke (3) bekezdésének d) pontjával.

– A Bíróság álláspontja

108 Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy egyedül a Törvényszék dönthet az előtte folyamatban lévő ügyekkel kapcsolatban rendelkezésére álló információk kiegészítésének esetleges szükségességéről. Annak mérlegelése, hogy az eljárási iratok bizonyító erejűek-e, vagy sem, egyedül a Törvényszék hatáskörébe tartozik, amely mérlegelésnek a fellebbezési eljárás keretében történő felülvizsgálata nem tartozik a Bíróságra, kivéve a Törvényszék elé terjesztett bizonyítékok elferdítése esetét, illetve amennyiben a Törvényszék megállapításainak ténybeli pontatlansága az ügy irataiból kitűnik (lásd: 2014. június 12-i Deltafina kontra Bizottság ítélet, C-578/11 P, EU:C:2014:1742, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

109 Ezután az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében, még ha a keresetlevélben megfogalmazott, tanúk meghallgatására irányuló kérelem pontosan meg is jelöli, hogy mely tényekre vonatkozóan, illetve milyen okokból szükséges a tanút vagy tanúkat meghallgatni, a jogvita tárgyát és a megnevezett tanúk meghallgatásának szükségességét illetően a Törvényszéknek kell értékelnie a kérelem helytállóságát (lásd: 2013. december 19-i Siemens és társai kontra Bizottság ítélet, C-239/11 P, C-489/11 P és C-498/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:866, 323. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

110 Végül, a Törvényszéknek ez a mérlegelési jogköre összhangban áll a tisztességes eljáráshoz való alapvető joggal, és különösen az EJEE 6. cikke (3) bekezdésének d) pontjával. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából ugyanis kitűnik, hogy ez az utóbbi rendelkezés nem ismeri el a vádlottnak a tanúk

bíróság elé idézéséhez való feltétlen jogát, és főszabály szerint a bíróságnak kell határoznia a tanú idézésének szükségességéről és lehetőségéről. Az EJEE 6. cikkének (3) bekezdése nem írja elő valamennyi tanú idézését, de a teljes fegyveregyenlőségre törekszik, amely biztosítja, hogy a vitatott eljárás – egészében véve – megfelelő és elegendő lehetőséget nyújtson a vádlottnak arra, hogy a vele kapcsolatban felmerült gyanút vitassa (lásd ebben az értelemben: 2013. december 19-i Siemens és társai kontra Bizottság ítélet, C-239/11 P, C-489/11 P és C-498/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:866, 324. és 325. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

111 Ebből következik, hogy a negyedik jogalap második részét, valamint a negyedik jogalapot teljes egészében mint megalapozatlant kell elutasítani.

Az ötödik jogalapról

A felek érvei

112 Az együttesen vizsgálandó két részre tagolódó ötödik jogalap az indokolási kötelezettség, valamint az EUMSZ 101. cikk megsértésén alapul, ami az egységes és folyamatos jogsértés jogi minősítését, valamint a fellebbezők e tekintetben fennálló felelősségét illeti.

113 E jogalap első részében a fellebbezők előadják, hogy a Törvényszék sem a megtámadott ítélet 118–128. pontjában, sem pedig ezen ítélet más szakaszában nem indokolta megfelelően a megállapított magtartások közötti kiegészítő kapcsolat fennállására vonatkozó megállapításait, ami a valamely jogsértés egységessé minősítésének egyik feltétele.

114 Az említett jogalap második részében a fellebbezők lényegében azzal érvelnek, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 180. és azt követő pontjaiban tévesen értelmezte a Bíróság ítélkezési gyakorlatát, ami az egységes és folyamatos jogsértés jogi minősítését illeti, különösen amiatt, hogy valamely egységes és folyamatos jogsértést – főszabály szerint – csak versenytársak között lehet elismerni, továbbá a Törvényszék mindenesetre az iratokban szereplő tényállás és bizonyítékok alapján nem állapíthatta meg, hogy a fellebbezők részt vettek ilyen jogsértésben.

115 A Bizottság ezzel szemben azzal érvel, hogy a Törvényszék az érintett vállalkozások csoportjában megvalósuló különféle cselekményeket a megtámadott ítélet számos pontjában elemezte, valamint hogy utalt a vitatott határozat releváns pontjaira. A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik többek között, hogy a magatartások kiegészítő jellege nem feltétele az egységes jogsértés fennállása megállapításának, az e tekintetében végzett elemzés állítólagos hiánya tehát nem minősül az indokolás hiányának.

116 Az ötödik jogalap második részét illetően a Bizottság azzal érvel, hogy az EUMSZ 101. cikk megsértése akkor is megvalósul, ha valamely vállalkozás – más vállalkozásokkal összehangolt – magatartása a releváns piacon fennálló verseny korlátozására irányul, és nem szükséges, hogy maga ez a vállalkozás az említett piacon működjön. A Bizottság hozzáfűzi, hogy a jelen ügyben a résztvevők – az összejátszásra irányuló találkozókon való részvételük révén – egyetértettek az egységes gazdasági célkitűzéssel. Ahhoz, hogy a fellebbezőknek fel lehessen róni a más vállalkozások által tanúsított jogellenes magatartást, elegendő, ha tudomással bírtak erről a magatartásról, illetve ha azt észszerűen előre láthatták. A Törvényszék több alkalommal vizsgálta a kartell érintett találkozóit, és megállapította, hogy a releváns információkat közölték a termékek három alcsoportjának gyártói körében, ami elegendő „a jogellenes magatartásról való tudomás vagy tudomás vélelme” fennállásának megállapításához.

A Bíróság álláspontja

117 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének megsértése nemcsak elszigetelt cselekmény eredménye lehet, hanem cselekmények sorozata, vagy akár folyamatos magatartás eredménye is, miközben a cselekmények sorozata vagy a folytatólagos magatartás egyes elemei önmagukban is az említett rendelkezés megsértésének minősülhetnek. Amennyiben ugyanis a különböző cselekmények – azonos, a belső piacon belüli versenyt torzító céljuk alapján – „átfogó terv" keretébe illeszkednek, a Bizottság az e cselekmények miatti felelősséget jogszerűen tudhatja be az összességében figyelembe vett jogsértésben való részvétel alapján (lásd ebben az értelemben: 2015. június 24-i Fresh Del Monte Produce kontra Bizottság ítélet és Bizottság kontra Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P és C-294/13 P, EU:C:2015:416, 156. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

118 Így az a vállalkozás, amely az ilyen egységes és összetett jogsértésben saját magatartása révén vett részt, amely magatartás az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett versenyellenes célú „megállapodás" vagy „összehangolt magatartás" fogalmába tartozik, és amely a jogsértés egészének megvalósításához való hozzájárulásra irányult, az említett jogsértésben való részvételének teljes időszakát illetően felelősségre vonható azon magatartásokért is, amelyeket ugyanezen jogsértés keretében más vállalkozások tanúsítottak. Ez a helyzet áll fenn akkor, ha bizonyított az, hogy az említett vállalkozás saját magatartásával hozzá kívánt járulni a valamennyi résztvevő által követett közös célokhoz, és tudomása volt a más vállalkozások által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított jogsértő magatartásokról, illetve e magatartásokat észszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni (lásd ebben az értelemben: 2015. június 24-i Fresh Del Monte Produce kontra Bizottság ítélet és Bizottság kontra Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P és C-294/13 P, EU:C:2015:416, 157. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

119 Így lehetséges, hogy valamely vállalkozás közvetlenül részt vett az egységes és folyamatos jogsértést képező versenyellenes magatartások összességében, amely esetben a Bizottság jogosult megállapítani az összes magatartásért, és ennélfogva az e jogsértés egészéért fennálló felelősségét. Az is megtörténhet, hogy valamely vállalkozás csupán az egységes és folyamatos jogsértést képező versenyellenes magatartások egy részében vett közvetlenül részt, ám tudomása volt a kartell többi résztvevője által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított többi jogsértő magatartásról, illetve e magatartásokat észszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni. Ilyen esetben a Bizottság jogosult arra, hogy az ilyen jogsértést képező versenyellenes magatartások összességéért és következésképpen a jogsértés egészéért fennálló felelősséget is betudja e vállalkozásnak (lásd: 2015. június 24-i Fresh Del Monte Produce kontra Bizottság ítélet és Bizottság kontra Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P és C-294/13 P, EU:C:2015:416, 158. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

120 Amennyiben viszont a vállalkozás közvetlenül részt vett egy vagy több, egységes és folyamatos jogsértést képező versenyellenes magatartásban, ám nem bizonyított, hogy saját magatartásával hozzá kívánt volna járulni a kartell többi résztvevője által követett közös célokhoz, és hogy tudomása lett volna az e résztvevők által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított többi jogsértő magatartásról, illetve hogy e magatartásokat észszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni, a Bizottság csak arra jogosult, hogy az olyan magatartásokért fennálló felelősségét tudja be e vállalkozásnak, amelyekben közvetlenül részt vett, valamint az olyan, a többi résztvevő által az övével azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított magatartásokért, amelyekkel kapcsolatban bizonyított, hogy azokról tudomása volt, vagy azokat észszerűen előre láthatta, és kész volt azok kockázatát elfogadni (lásd: 2015. június 24-i Fresh Del Monte Produce kontra Bizottság ítélet és Bizottság kontra Fresh Del Monte Produce, C-293/13 P és C-294/13 P, EU:C:2015:416, 159. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

121 E tekintetben a Bíróság már megállapította, hogy ahhoz, hogy különböző cselekményeket egységes és folyamatos jogsértésnek lehessen minősíteni, a Törvényszék nem köteles megvizsgálni, hogy e cselekmények kiegészítik-e egymást abban az értelemben, hogy mindegyiknek a rendes verseny egy vagy több következményével való szembenézés a célja, és a kölcsönhatás révén hozzájárulnak a gazdasági szereplők által – az egységes célra irányuló átfogó terv keretében – kívánt versenyellenes hatások egészének megvalósításához. Ezzel szemben az „egységes cél” fogalmával kapcsolatos feltétel magában foglalja, hogy meg kell vizsgálni azt, hogy nem állnak-e fenn a jogsértés részét képező különféle magatartásokat jellemző olyan tényezők, amelyek arra utalhatnak, hogy a más részt vevő vállalkozások által ténylegesen tanúsított magatartásoknak nem ugyanaz a céljuk, illetve nem ugyanaz a versenyellenes hatásuk, valamint hogy következésképpen – azonos, a belső piacon belüli versenyt torzító céljuk alapján – nem illeszkednek egy „átfogó terv” keretébe (lásd ebben az értelemben: 2013. december 19-i Siemens és társai kontra Bizottság ítélet, C-239/11 P, C-489/11 P és C-498/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:866, 247. és 248. pont).

122 Ezen túlmenően, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából nem lehet azt a következtetést levonni, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése kizárólag azokra a vállalkozásokra vonatkozik, amelyek a versenykorlátozásokkal érintett piacon, vagy feljebb, illetve lejjebb lévő piacokon, vagy az említett piac szomszédos piacain tevékenykednek, vagy pedig azokra a vállalkozásokra, amelyek valamely megállapodás vagy összehangolt magatartás értelmében egy adott piacon korlátozzák magatartásuk önállóságát. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából ugyanis az következik, hogy az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdésének szövege általánosan hivatkozik valamennyi olyan megállapodásra és összehangolt magatartásra, amely horizontális vagy vertikális viszonyokban torzítja a versenyt a belső piacon, függetlenül attól a piactól, amelyen a felek tevékenykednek, valamint attól, hogy a szóban forgó megállapodások rendelkezései kizárólag az egyik fél kereskedelmi magatartását érintik (lásd ebben az értelemben: 2015. október 22-i AC-Treuhand kontra Bizottság ítélet, C-194/14 P, EU:C:2015:717, 34. és 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

123 A jelen ügyben meg kell állapítani először is, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 90–92. pontjában emlékeztetett az „egységes és folyamatos jogsértéssel” kapcsolatos ítélkezési gyakorlatra. Másodszor, az említett ítélet 93–108. pontjában felidézte a bizonyítási teherrel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatot. Harmadszor, ugyanezen ítélet 111–147. pontjában – a fellebbezők szóban forgó jogsértés egységes és folyamatos jogsértéssé minősítésével kapcsolatos jogalapjának vizsgálata keretében – vizsgálta, hogy a jogsértő magatartások és cselekmények „átfogó tervbe” illeszkednek-e.

124 E körülmények között – mivel a Törvényszék vizsgálta, hogy a szóban forgó jogsértő magatartások és cselekmények „átfogó tervbe” illeszkednek-e, továbbá mivel a részt vevő vállalkozások közötti versenyhelyzet nem feltétele a versenyellenes cselekmények egységes és folyamatos jogsértéssé minősítésének – nem lehet felróni a Törvényszéknek, hogy nem indokolta megfelelően a szóban forgó magatartások és cselekmények egységes és folyamatos jogsértéssé minősítésének vizsgálatát.

125 Ily módon a Törvényszék egyáltalán nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor megállapította, hogy egyrészről a fellebbezők felelőssége fennáll a felrótt jogsértésben való közvetlen részvételük miatt, másrészről pedig, hogy felelősségük fennáll az abban való közvetett részvételük miatt, amennyiben tudomásuk volt a kartell többi résztvevője által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított valamennyi jogsértő magatartásról, illetve e magatartásukat észszerűen előre láthatták, és készek voltak azok kockázatát elfogadni.

126 Következésképpen az ötödik jogalap nem megalapozott.

A hatodik jogalapról

A felek érvei

127 Együttesen vizsgálandó három részre tagolódó hatodik jogalapjukban a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék megsértette az EUMSZ 101. cikket, amikor megállapította, hogy a különféle találkozók keretében sorra kerülő megbeszéléseket a verseny szándékos korlátozásának kell minősíteni, valamint amikor úgy vélte, hogy a fellebbezők kötelesek voltak elhatárolódni a nem versenytárs vállalkozások megbeszéléseitől.

128 E jogalap első részében a fellebbezők azzal érvelnek, hogy – főszabály szerint – valamely összehangolt magatartás csak az egymással versengő vállalkozások között állapítható meg. Márpedig a Törvényszék – mivel a megtámadott ítélet 212. pontjában úgy vélte, hogy önmagában már az érzékeny információk cseréje is lehet versenyellenes – pontatlan kritériumra támaszkodott és nem vette figyelembe az érintett megbeszélések gazdasági keretét. Következésképpen megsértette az EUMSZ 101. cikket.

129 A hatodik jogalap második részében a fellebbezők azt állítják, hogy a Törvényszék akkor is megsértette az EUMSZ 101. cikket, amikor a megtámadott ítélet 251. és 252. pontjában megállapította, hogy ahhoz, hogy a fellebbezők mentesítsék magukat a szóban forgó jogsértésért fennálló felelősség alól, el kellett volna határolódniuk az IFS keretében sorra kerülő valamennyi olyan megbeszéléstől, amelyeken részt vettek. Márpedig a nem versenytárs vállalkozások közötti összehangolás versenyellenes jellegére vonatkozóan nem létezik vélelem. A fellebbezők szerint az olyan piacokkal kapcsolatos témákat érintő megbeszéléseken való jelenlétükből, amely piacokon nem tevékenykednek, nem lehet arra vonatkozó következtetéseket levonni, hogy jogellenes kezdeményezést támogatnak.

130 A hatodik jogalap harmadik részében a fellebbezők úgy vélik, hogy a Törvényszék megsértette az EUMSZ 101. cikket, amikor a megtámadott ítélet 235., 239. és 298. pontjában megállapította, hogy a „megállapodásra tett kísérlet” – az ilyen megállapodás fennállását alátámasztó bizonyítékok nélkül – elegendő az összehangolt magatartás fennállásának megállapításához. A fellebbezők álláspontja szerint a nem versenytárs vállalkozások közötti „megállapodásra tett kísérlet” nem elegendő az EUMSZ 101. cikk megsértésének megállapításához.

131 A Bizottság válasza szerint a versenyhelyzet létrejött a kartell azon találkozóira, amelyeken nem a fellebbezők voltak az egyetlen kerámiaáru-gyártók. Véleménye szerint a nagykereskedők által állítólagosan gyakorolt nyomás nem fosztotta meg a fellebbezőket autonómiájuktól. Nemcsak azzal a lehetőségükkel éltek, hogy arra egyénileg reagáljanak, hanem még összejátszásra irányuló közös magatartás mellett is döntöttek, és megkíséreltek megállapodni az áremelések bevezetésének menetrendjében. A Bizottság hangsúlyozza, hogy – a fellebbezők érveivel ellentétben – már az információcsere is sérti az EUMSZ 101. cikket, amennyiben az valamely más versenyellenes mechanizmus támogatását képezi.

132 A Bizottság azzal érvel, hogy az árakról folytatott megbeszélés nem kizárólag harmadik piacokra vonatkozott. Ugyanígy, az IFS keretében lezajlott megbeszélésektől való elhatárolódásra irányuló kötelezettség a jogsértés egységes és folyamatos jellegéből ered. Különösen annyiban áll fenn a fellebbezők felelőssége a kartell többi résztvevője által elfogadott jogellenes magatartásért, amennyiben ők tudomással bírtak, vagy tudomással kellett bírniuk erről a magatartásról.

133 A Bizottság emlékeztet arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy az EUMSZ 101. cikk értelmében vett összehangolt magatartás fennállásának bizonyításához elegendő, ha valamely vállalkozás versenyellenes megállapodás előkészítése céljából információkat közöl versenytársaival. Ez az intézmény arra kéri a Bíróságot, hogy a hatodik jogalapot teljes egészében utasítsa el.

A Bíróság álláspontja

134 Mindenekelőtt az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy az érzékeny információk cseréje sérti az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdését, különösen akkor, ha az valamely más versenyellenes mechanizmus támogatását képezi (lásd ebben az értelemben: 2004. január 7-i Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 281. pont).

135 Ezután, kereskedelmi információknak versenyellenes megállapodás előkészítése céljából a versenytársak közötti cseréje elegendő az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése értelmében vett összehangolt magatartás fennállásának bizonyításához. E tekintetben nem szükséges bizonyítani, hogy ezek a versenytársak formálisan vállalták ilyen vagy olyan magatartás tanúsítását, illetve hogy közösen rögzítették a piacon tanúsítandó jövőbeli magatartásukat (lásd ebben az értelemben: 2013. december 5-i Solvay kontra Bizottság ítélet, C-455/11 P, nem tették közzé, EU:C:2013:796, 40. pont).

136 Végezetül a jogellenes kezdeményezés vállalkozás általi hallgatólagos jóváhagyása – anélkül, hogy nyilvánosan elhatárolódna a tartalmától, vagy feljelentené a közigazgatási hatóságoknak – azzal a hatással jár, hogy bátorítja a jogsértés folytatását, és veszélyezteti a leleplezését. Ez a részesség a jogsértésben való részvétel passzív módját valósítja meg, és ezért az egységes megállapodás keretében a vállalkozás felelősségét vonja maga után. Ráadásul az a körülmény, hogy egy vállalkozás nem a versenyellenes célú találkozó eredményeinek megfelelően cselekszik, nem hárítja el a kartellben való részvételéért való felelősségét, kivéve, ha a vállalkozás nyilvánosan elhatárolódott annak tartalmától (lásd ebben az értelemben: 2005. június 28-i Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P és C-213/02 P, EU:C:2005:408, 143. és 144. pont).

137 Mivel – amint az a jelen ítélet 124. pontjából kitűnik – a részt vevő vállalkozások közötti versenyhelyzet nem feltétele a jelen ügyben szóban forgókhoz hasonló versenyellenes cselekmények egységes és folyamatos jogsértéssé minősítésének, a fellebbezők tévesen vélik úgy, hogy az egységes és folyamatos jogsértéssel összefüggésben nem kell alkalmazni a jelen ítélet 134–136. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatot.

138 Ha ugyanis a Bíróság helyt adna a fellebbezők érvelésének, az megfosztaná az „egységes és folyamatos jogsértés” fogalmát értelmének egy részétől, mivel egy ilyen értelmezés mentesítené a valamely egységes és folyamatos jogsértésben részt vevő vállalkozásokat minden közvetett felelősség alól a nem versenytárs vállalkozások cselekményei okán, amely vállalkozások ugyanakkor magatartásuk révén hozzájárulnának egy olyan átfogó terv megvalósításához, amely az egységes és folyamatos jogsértés sajátja.

139 Ennélfogva a Törvényszék helytállóan állapította meg, hogy a fellebbezők felelősségét meg lehet állapítani mind a szóban forgó kartellben való közvetlen részvételükért, mind pedig az abban való közvetett részvételükért, amennyiben tudomással bírtak az e kartell többi résztvevője által azonos célok elérése végett tervezett vagy ténylegesen megvalósított valamennyi jogsértő magatartásról, illetve e magatartásokat észszerűen előre láthatták, és készek voltak azok kockázatát elfogadni.

140 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy a hatodik jogalap nem megalapozott.

141 Mivel a fellebbezők által a fellebbezésük alátámasztására felhozott egyetlen jogalapnak sem lehetett helyt adni, a fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

142 A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése alapján, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről.

143 E szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján, amely e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazandó, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. A fellebbezőket, mivel pervesztesek lettek, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A Bíróság a Duravit AG-t, a Duravit SA-t és a Duravit BeLux SPRL/BVBA-t kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások